

ZAKON
O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI
PORODICE SA DJECOM

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 38/2014 - prečišćen tekst, 38/2016, 44/2017, 28/2018, 52/2021 i 40/2022)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se:

- djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom;
- iznosi novčanih i drugih davanja na osnovu prava iz socijalne zaštite utvrđenih Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09) (u daljem tekstu: Federalni zakon) i ovim zakonom, uvjeti i postupak za sticanje tih prava i njihovo finansiranje;
- uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava i finansiranje civilnih žrtava rata utvrđenih Federalnim zakonom i ovim zakonom;
- uvjeti, način, postupak ostvarivanja prava i finansiranje osnovnih prava porodice sa djecom utvrđenih Federalnim zakonom i ovim zakonom;
- ustanove socijalne zaštite i uvjeti za njihovo osnivanje;
- uvjeti za imenovanje i razrješenje direktora, predsjednika i članova upravnog odbora, predsjednika i članova nadzornog odbora;
- rad i finansiranje udruženja osoba sa invaliditetom;
- nadzor nad provođenjem ovog zakona;
- i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Član 2.

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuje se Federalni zakon.

Član 3.

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ako Federalnim zakonom nije drugačije uređeno.

Član 4.

Poslove iz oblasti socijalne zaštite u prvom stepenu obavlja Javna ustanova "Kantonalni centar za socijalni rad" (u daljem tekstu: Centar) putem službi socijalne zaštite (u daljem tekstu: Služba).

Za obavljanje poslova uprave iz oblasti zaštite civilnih žrtava rata i oblasti zaštite porodice sa djecom u prvom stepenu općinski načelnik organizuje Službu za upravu u skladu sa propisom

Vlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada Kantona), kojim se propisuje organizacija općinskih službi za upravu.

Član 5.

U drugostepenom postupku o pravima i obavezama po osnovu ovog zakona rješava Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kantonalno ministarstvo).

Član 6.

Prava po ovom zakonu ne mogu ostvariti osobe koje nisu državljani Bosne i Hercegovine, ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 7.

Prava po osnovu ovog zakona mogu ostvariti osobe koje neposredno prije podnošenja zahtjeva imaju prebivalište najmanje godinu dana u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), ukoliko ovim zakonom nije drugačije propisano.

Izuzetno od prethodnog stava, prava po ovom zakonu mogu ostvariti osobe koje su 30.04.1992. godine imale prebivalište na području Kantona, pod uvjetom da im je utvrđen status povratnika.

Član 8.

Pravo utvrđeno ovim zakonom ne može ostvariti osoba koja isto pravo već ostvaruje po drugim propisima.

Član 9.

Ukupan prihod domaćinstva kao uvjet za ostvarivanje prava po ovom zakonu, čine prihodi koje članovi domaćinstva ostvaruju po osnovu:

1. plaće i drugih primanja, izuzev naknade za topli obrok, naknade za prijevoz na posao i sa posla;
2. starosne, invalidske i porodične penzije;
3. poljoprivredne djelatnosti;
4. primanja po propisima iz invalidsko-boračke zaštite i zaštite civilnih žrtava rata;
5. primanja po osnovu socijalne zaštite, izuzev primanja po osnovu novčane naknade za pomoć i njegu od druge osobe i dodatka za njegu i pomoć od druge osobe;
6. primanja po osnovu prava na ličnu invalidninu po svim osnovama, izuzev u postupku ostvarivanja prava na stalnu novčanu pomoć, novčanu naknadu za pomoć i njegu od druge osobe i dodatka za njegu i pomoć od druge osobe;
7. prihoda ostvarenih po osnovu imovinskih prava;
8. prihoda ostvarenih po osnovu autorskih prava;
9. prihoda ostvarenih po osnovu privrednih, uslužnih i drugih djelatnosti;
10. prihoda po osnovu registrovane dopunske djelatnosti.

Član 10.

Prihodom od poljoprivredne djelatnosti u smislu tačke 3. člana 9. ovog zakona, smatra se katastarski prihod iz prethodne godine koji se dijeli sa 12 mjeseci i brojem članova domaćinstva.

Član 11.

Prihodom ostvarenim po osnovu imovinskog prava u smislu tačke 7. člana 9. ovog zakona, smatra se prihod ostvaren prodajom imovine, a prihod ostvaren davanjem imovine u zakup ili najam, utvrđuje se na način propisan članom 12. ovog zakona.

Član 12.

Prihod u smislu čl. 9. i 11. ovog zakona je prosječan prihod ostvaren u posljednjih šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz ovog zakona, koji se dijeli sa brojem članova domaćinstva.

Član 13.

Osnov za utvrđivanje novčanih i drugih materijalnih davanja je prosječna neto plaća ostvarena u Kantonu u prethodnoj kalendarskoj godini pomnožena sa odgovarajućim koeficijentom (u daljem tekstu: prosječna plaća).

Vlada Kantona će svake tekuće godine svojim aktom utvrditi visinu koeficijenta iz stava 1. ovog člana, s tim da osnov ne može biti manji od onog utvrđenog u prethodnoj godini.

Nakon što Vlada Kantona utvrdi visinu koeficijenta iz stava 2. ovog člana, ministar za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar) donijeće instrukciju kojom će se utvrditi visine novčanih davanja po osnovu prava iz ovog zakona.

Službe će svake godine nakon što instrukcija iz stava 3. ovog člana stupi na snagu, po službenoj dužnosti izvršiti provjeru rješenja ostvarenih prava.

Službe su dužne da po službenoj dužnosti vrše provjeru svih predmeta smještaja u ustanove socijalne zaštite najmanje jednom u šest mjeseci.

Ukoliko Služba u postupku provjere utvrdi da korisnik i dalje ispunjava uvjete za ostvarivanje prava, neće donositi novo rješenje, već će voditelj postupka sačiniti službenu zabilješku o provedenoj provjeri i istu pohraniti u predmetni spis, a ukoliko utvrdi da korisnik ne ispunjava uslove za dalje ostvarivanje prava, donijeće rješenje o prestanku ostvarenog prava, na koje korisnik ima pravo žalbe Kantonalnom ministarstvu.

Član 13a.

Korisnik prava iz socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, odnosno staratelj ili punomoćnik korisnika, dužni su obavijestiti nadležni prvostepeni organ o svakoj promjeni koja bi mogla uticati na gubitak, obim i visinu stečenih prava u roku od 15 dana od dana nastale promjene, odnosno saznanja o nastaloj promjeni.

O obavezi iz stava 1. ovog člana, korisnika prava upoznaje nadležni prvostepeni organ u dispozitivu prvostepenog rješenja.

Osobe iz stava 1. ovog člana, odnosno osoba koja je preuzimala isplatu novčanih primanja u ime korisnika, a na koje korisnik nije imao pravo, dužne su vratiti primljeni iznos, o čemu prvostepeni organ odlučuje rješenjem u kojem određuje način i rok povrata sredstava.

Ukoliko se novčana primanja iz stava 2. ovog člana ne vrate u roku koji odredi prvostepeni organ, povrat tog iznosa ostvariće se tužbom kod nadležnog suda, a putem Pravobranilaštva Kantona Sarajevo.

II - SOCIJALNA ZAŠTITA

1. Korisnici socijalne zaštite

Član 14.

Korisnici socijalne zaštite, pored korisnika utvrđenih Federalnim zakonom su i:

- osobe i porodice koje bi svoju socijalnu sigurnost trebale ostvariti od primanja u skladu sa članom 9. ovog zakona, a ta primanja nisu dovoljna za podmirenje njihovih osnovnih životnih potreba;
- osobe izložene zlostavljanju i nasilju u porodici.

Član 15.

Kantonalno ministarstvo će početkom svake kalendarske godine u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima donijeti socijalni program kao skup mjera i aktivnosti koje su usmjerene na preveniranje i otklanjanje stanja socijalne nesigurnosti pojedinih kategorija stanovništva.

2. Prava iz socijalne zaštite

Član 16.

Obim prava korisnika iz člana 12. Federalnog zakona i člana 14. stav 1. alineja 1. ovog zakona koja nisu regulisana Federalnim zakonom i ovim zakonom, kao i način i uvjeti njihovog ostvarivanja uređuju se uredbom Vlade Kantona u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima.

Osobama koje su smještene u ustanove socijalne zaštite, a koje nemaju sredstava za plaćanje izdavanja ličnih dokumenata, mogu se odobriti sredstva u tu svrhu.

Vrsta ličnih dokumenata iz stava 1. ovog člana, uvjeti za odobravanje sredstava za plaćanje i način plaćanja izdavanja ličnih dokumenata utvrdiće se pravilnikom koji donosi ministar za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: ministar).

Član 17.

Osobama i porodicama koje se nalaze u stanju socijalne potrebe osigurava se stambeno zbrinjavanje u skladu sa raspoloživim sredstvima u Budžetu Kantona na poziciji Kantonalnog ministarstva predviđenim za tu namjenu i stambenim jedinicama za tu namjenu kojima raspolaže Kantonalno ministarstvo.

Uredbom Vlade Kantona bliže će se definisati ko se smatra osobom i porodicom u stanju socijalne potrebe u smislu stava 1. ovog člana, način i kriteriji u skladu sa kojima će se istim osigurati stambeno zbrinjavanje.

3. Stalna novčana pomoć

Član 18.

Iznos najnižeg primanja domaćinstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje jednočlanog domaćinstva je 30% prosječne plaće, koji se za svakog slijedećeg člana domaćinstva uvećava za 20% od ovog iznosa.

Ukoliko su jedan ili više članova domaćinstva osobe koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe ili dodatak za njegu i pomoć od druge osobe u skladu sa ovim zakonom i Federalnim zakonom, ukupan iznos iz prethodnog stava uvećava se za 20% iznosa dovoljnog za izdržavanje jednočlanog domaćinstva.

Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo" br. 16/02, 8/03, 2/06, 21/06), ukupan iznos iz prethodnog stava uvećava se za 20% iznosa dovoljnog za izdržavanje jednočlanog domaćinstva.

Član 19.

Stalna novčana pomoć utvrđuje se u mjesečnom iznosu u visini razlike ukupnih prihoda članova domaćinstva i iznosa najnižeg primanja domaćinstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje u smislu člana 18. ovog zakona.

Za osobe koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe ili dodatak za njegu i pomoć od druge osobe u skladu sa ovim zakonom i Federalnim zakonom, iznos stalne novčane pomoći uvećava se za 30% iznosa dovoljnog za izdržavanje jednočlanog domaćinstva.

Član 20.

Srodnik je u smislu člana 22. Federalnog zakona u mogućnosti izdržavati člana porodice sa kojim ne živi u zajedničkom domaćinstvu, ako mu ostvareni prihod prelazi 60% prosječne plaće, koji se za svakog člana njegovog zajedničkog domaćinstva uvećava za 20% prosječne plaće.

Član 21.

Za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć, osim uvjeta propisanih Federalnim zakonom i ovim zakonom, korisnik ne smije biti vlasnik nekretnina (kuće, stana i druge nekretnine) koje svojom veličinom prelaze potrebe domaćinstva, odnosno čijom bi se prodajom ili davanjem u zakup mogla ostvariti sredstva potrebna za izdržavanje ili bi se po osnovu te imovine izdržavanje moglo obezbijediti ugovorom o doživotnom izdržavanju, što u svakom konkretnom slučaju procjenjuje stručni tim Službe.

Korisnik ili domaćinstvo koji su ostvarili sredstva prodajom imovine ili su darovali svoju imovinu nemaju pravo na stalnu novčanu pomoć za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet nekretnina.

Član 22.

Pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti osobe i domaćinstva ako je osoba ili jedan ili više članova domaćinstva vlasnik privrednog društva ili ima registrovanu obrtničku ili srodnu djelatnost, osim ako je privredno društvo u postupku stečaja ili likvidacije.

Član 23.

Korisnici koji su ostvarili pravo na stalnu novčanu pomoć imaju pravo na novčani dodatak na ime plaćanja komunalnih usluga (u daljem tekstu: novčani dodatak).

Visinu novčanog dodatka utvrđuje Vlada Kantona u skladu sa finansijskim mogućnostima.

Član 24.

Korisnicima stalne novčane pomoći i osobama smještenim u ustanove socijalne zaštite Kantonalno ministarstvo uplaćuje doprinose za zdravstvenu zaštitu.

Član 25.

Izuzetno od člana 7. ovog zakona pravo na stalnu novčanu pomoć mogu ostvariti i raseljene osobe ako prema ocjeni nadležnih organa ne postoje uvjeti za siguran povratak u mjesto prebivališta, a pod uvjetom da nisu ostvarili pravo na smještaj i prehranu u skladu sa propisima kojima se regulišu pitanja raseljenih osoba i izbjeglica.

Član 26.

Nalaz i mišljenje o nesposobnosti za samostalan rad i privređivanje osoba iz člana 23. tačka 1. Federalnog zakona u prvom i drugom stepenu daje Javna ustanova "Zavod za medicinu rada Kantona Sarajevo" sa kojom je Kantonalno ministarstvo zaključilo ugovor (u daljem tekstu: Stručna institucija).

Troškovi postupka dobijanja nalaza i mišljenja iz stava 1. ovog člana u prvom i drugom stepenu padaju na teret Kantonalnog ministarstva.

4. Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe

Član 27.

Osobe iz člana 26. stav 1. Federalnog zakona ostvaruju pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe, pod uvjetom da im ukupni prihodi po članu domaćinstva, u koji ne ulazi prihod iz člana 9. stav 1. tačka 6. ovog zakona, mjesečno ne prelazi iznos 40% prosječne plaće.

Pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe ne mogu ostvariti osobe koje su smještene u ustanove socijalne zaštite.

Za osobe iz prethodnog stava visina novčane naknade utvrđuje se u iznosu 15% prosječne plaće.

Član 28.

Potrebu za pomoći i njegom od strane druge osobe za stare i nemoćne osobe utvrđuje Stručna institucija.

Član 29.

Osobe sa invaliditetom koje su u skladu sa Federalnim zakonom ostvarile pravo na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe imaju pravo na određena ortopedska, tiflotehnička i druga pomagala, ukoliko iste ne mogu ostvariti po propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja.

Uvjeti, vrsta pomagala i način ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana propisaće se pravilnikom koji donosi ministar.

5. Druge materijalne pomoći

Član 30.

Jednokratna novčana pomoć se dodjeljuje najviše do visine 20% prosječne plaće.

Član 31.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može se dodijeliti korisniku u okviru jednog domaćinstva najviše tri puta u toku jedne kalendarske godine, u ukupnom iznosu koji ne prelazi visinu izuzetne novčane pomoći iz člana 34. ovog zakona.

Član 32.

Jednokratna novčana pomoć se može dodijeliti i u naturi, ukoliko postoji sumnja da bi se novčana sredstva mogla nenamjenski utrošiti, što procjenjuje stručni tim Službe.

Član 33.

Osobi koja se nađe u stanju izuzetne socijalne potrebe može se dodijeliti izuzetna novčana pomoć.

Izuzetna socijalna potreba je potreba koja se ne može zadovoljiti jednokratnom novčanom pomoći.

Član 34.

Visina izuzetne novčane pomoći utvrđuje se do visine 40% prosječne plaće i može se dodijeliti istom korisniku samo jedanput u toku kalendarske godine.

Član 34a.

Osobe i porodice koje se nađu u stanju socijalne potrebe iz razloga koji nisu propisani u članu 18. Federalnog zakona, na osnovu mišljenja stručnog tima Službe, mogu ostvariti pravo na jednokratnu ili izuzetnu novčanu pomoć.

6. Osposobljavanje za život i rad

Član 35.

Pravo na osposobljavanje za život i rad obezbjeđuje se djeci ometenoj u fizičkom ili psihičkom razvoju i djeci kod kojih postoji invalidnost prouzrokovana povredom ili bolešću do navršenih 15 godina života kroz osnovno školovanje u redovnim školama ili školama specijalnog tipa koje mogu imati internatski smještaj.

Izuzetno od prethodnog stava, pravo na školovanje i osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca do navršenih 18 godina života, ukoliko zbog fizičkih ili psihičkih smetnji nisu bila u stanju završiti osnovno školovanje i osposobljavanje za život i rad u predviđenom roku.

Član 36.

Djeca ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju sa navršениh 15 godina, odnosno 18 godina života, ostvaruju pravo na školovanje i osposobljavanje za samostalni život i rad kroz redovne srednje škole ili srednje škole specijalnog tipa kojimogu imati internatski smještaj, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- da je dijete završilo osnovno obrazovanje;
- da postoji vjerovatnost da se dijete, s obzirom na ometenost u fizičkom ili psihičkom razvoju i stepen preostale sposobnosti, može primjenom ovog prava osposobiti za samostalan život i rad;
- da postoji vjerovatnoća da se osposobljavanje djeteta može postići u trajanju do četiri godine.

Pravo na školovanje i osposobljavanje za život i rad obezbjeđuje se djetetu do navršениh 26 godina života, odnosno i poslije navršениh 26 godina života, ukoliko je to pravo ranije uspostavljeno, a najkasnije do navršениh 29 godina života.

Član 37.

Pravo na rehabilitaciju u cilju osposobljavanja za život i rad imaju i odrasle osobe koje to pravo nisu mogle ostvariti u skladu sa stavom 2. člana 36. ovog zakona ili kod kojih je onesposobljenost nastupila poslije 26. godine života, ako to pravo ne mogu ostvariti po nekom drugom osnovu.

Član 38.

Utvrđivanje postojanja osnova za ostvarivanje prava na školovanje i osposobljavanje za život i rad za osobe iz člana 35. ovog zakona vrši Stručna komisija za utvrđivanje sposobnosti i razvrstavanje djece i omladine ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju (u daljem tekstu: Stručna komisija), a za osobe iz čl. 36. i 37. ovog zakona Stručna institucija.

Postupak za utvrđivanje činjenica iz prethodnog stava, način rada Stručne komisije, način ostvarivanja saradnje sa drugim učesnicima u postupku, ocjenjivanje radne sposobnosti, medicinska i druga dokumentacija potrebna za ocjenjivanje radne sposobnosti, sadržaj nalaza, ocjene i mišljenja, obrasci koji se upotrebljavaju i druga pitanja od značaja za ostvarivanje ovih prava regulisat će se posebnim pravilnikom koji donosi ministar.

Član 39.

Djeca i odrasle osobe koje se nalaze na specijalnom školovanju imaju pravo na dnevni boravak u specijalnim ustanovama ili smještaj u ustanovama internatskog tipa ukoliko je takav boravak ili smještaj preporučen mišljenjem Stručne komisije, odnosno Stručne institucije.

Član 40

Troškove dnevnog boravka ili smještaja u internat za osobe iz čl. 35. , 36. i 37. ovog zakona snosi Centar u cijelosti, u visini ekonomski utvrđene cijene troškova dnevnog boravka ili smještaja.

Član 41.

Pravo na osposobljavanje za život i rad prestaje ako kod osobe nastupe takve promjene u fizičkom ili psihičkom stanju koje onemogućavaju njeno osposobljavanje i više ne postoji vjerovatnoća da se osoba može osposobiti za samostalan život i rad, što se utvrđuje ponovnom ocjenom Stručne komisije, odnosno Stručne institucije.

Član 42.

Djeci i odraslim osobama koji su u skladu sa Federalnim zakonom i ovim zakonom osposobljeni za život i rad, pripada pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje.

Osobe iz prethodnog stava po završetku osposobljavanja za život i rad imaju pravo na novčanu naknadu do trenutka zaposlenja, pod uvjetom da se redovno javljaju ustanovi u čijoj je nadležnosti vođenje evidencije o nezaposlenim osobama.

Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje utvrđuje se u visini 20% prosječne plaće, a isplaćuje se mjesečno preko Centra.

Član 43.

Pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje korisniku prestaje:

- ako se zaposli,
- ako odbije posao za koji je osposobljen.

Član 44.

Zaposlena osoba koja je ranije koristila ili je mogla koristiti novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje, a koja izgubi posao bez svoje krivice, može istu ponovo ostvariti nakon što iskoristi prava po osnovu propisa iz radnog zakonodavstva.

7. Hraniteljstvo

Član 45.

Hraniteljstvo je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu ili odrasloj osobi u skladu sa Zakonom o hraniteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/17) (u daljem tekstu: Zakon o hraniteljstvu) osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici.

Član 46.

Za rješavanje o priznavanju prava i uključivanje na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu, nadležan je Centar putem mjesno nadležne Službe.

Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost Kantonalnog ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

Kantonalno ministarstvo daje saglasnost iz stava 3. ovog člana, u roku od 7 dana od dana dostavljanja kompletnog predmeta od strane nadležne Službe.

O žalbama na rješenja Službe odlučuje Kantonalno ministarstvo.

Član 47.

Centar će formirati posebnu organizacionu jedinicu koja će se baviti zagovaranjem, promocijom i edukacijom hranitelja i profesionalaca i drugim poslovima na provođenju Zakona o hraniteljstvu.

Član 48.

Ministar će instrukcijom iz člana 13. stava 3. ovog zakona utvrditi iznose novčanih davanja i način isplata za hraniteljstvo.

Čl. 49 – 55.

(brisano)

8. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite

Član 56.

Smještaj osoba u ustanove socijalne zaštite vrši se u skladu sa Federalnim zakonom i ovim zakonom.

Cijenu usluga koje pruža ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo utvrđuje Vlada Kantona na prijedlog ustanove.

Smještaj u ustanovu socijalne zaštite neće se osigurati osobi, kojoj po odredbama Porodičnog zakona srodnici obavezni na izdržavanje, mogu obezbijediti uvjete za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, o čemu zaključak donosi Stručni tim Službe.

Kantonalno ministarstvo donijeće pravilnik kojim će se definisati kriteriji za utvrđivanje visine učešća srodnika u troškovima smještaja u ustanovi.

Član 57.

Ukoliko porodica ne može obezbijediti uvjete za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba donosi se rješenje o smještaju u ustanovu, kojim se utvrđuje:

- potreba smještaja,
- ustanova u koju se smješta,
- početak i eventualno trajanje smještaja,
- troškovi smještaja.

Izuzetno u Javnu ustanovu Terapijska zajednica - Kampus Kantona Sarajevo, korisnici se mogu smjestiti i prije donošenja rješenja Centra.

Član 58.

O smještaju u ustanove socijalne zaštite zaključuje se ugovor između ustanove i Centra.

Centar zaključuje ugovor sa korisnikom, odnosno srođnicima koji su po zakonu obavezni da ga izdržavaju.

Ugovorom iz prethodnog stava može se utvrditi da, ukoliko korisnik koji je vlasnik pokretne ili nepokretne imovine nije u mogućnosti da plaća troškove smještaja ili osobe koje su po odredbama Porodičnog zakona obavezne da ga izdržavaju odbiju da plaćaju troškove smještaja ili ne uplaćuju ugovorenu cijenu smještaja, Centar troškove smještaja može namiriti iz njegove imovine.

Centar će svakih šest mjeseci dostavljati Ministarstvu izvještaj o smještaju korisnika u ustanove socijalne zaštite i institucije koje nisu ustanove socijalne zaštite.

Način dostavljanja i sadržaj izvještaja iz stava 4. ovog člana propisaće se instrukcijom koju će donijeti Ministarstvo.

Član 58a.

Izuzetno od člana 56. stav 1. ovog zakona, a u skladu sa odredbama Federalnog zakona i ovog zakona, osobe se mogu smjestiti u institucije koje nisu ustanove socijalne zaštite, pod uvjetom da iste imaju status pravne osobe, te registrovanu djelatnost smještaja i rada sa kategorijama korisnika koji se smještaju.

Sa institucijama iz stava 1. ovog člana Centar mora imati potpisan memorandum ili protokol o saradnji, u kojim su definisana međusobna prava i obaveze.

Član 58b.

Izuzetno od člana 7. ovog zakona, ustanova može na smještaj primiti i osobu koja ima prebivalište na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a najviše do 3% smještajnog kapaciteta ustanove.

Nadležni organ za socijalnu zaštitu općine na kojoj osoba iz stava 1. ovog člana ima prebivalište, podnosi zahtjev za smještaj ove osobe Centru, koji u skladu sa odredbama Federalnog zakona i ovog zakona rješenjem odlučuje o ovom zahtjevu.

Član 58c.

Izuzetno od čl. 56., 57. i 58. ovog zakona, osobe se mogu smještati u ustanove socijalne zaštite po osnovu privatnih ugovora i to najviše do 30% smještajnih kapaciteta ustanove.

9. Kućna njega i pomoć u kući

Član 59.

Usluge kućne njege i pomoći u kući mogu pružati ustanove, Crveni križ i nevladine organizacije koje ispunjavaju uvjete propisane Federalnim zakonom i ovim zakonom.

Član 60.

Pomoć i njega u kući može se odobriti osobi kojoj je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili starosti prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe pod uvjetom:

- da nije ostvarila pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane druge osobe;
- da nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju roditelji, bračni drug i djeca;
- da nema mogućnosti da pomoć i njegu osigura na temelju ugovora o doživotnom izdržavanju;
- da prihod po članu domaćinstva ne prelazi 30% prosječne plaće.

Potrebu za pomoć i njegu u kući utvrđuje Stručna institucija.

Član 61.

Aktima ustanova, a u skladu sa Federalnim zakonom i ovim zakonom, bliže se reguliše način pružanja i korištenja usluga kućne njege.

Član 62.

Troškove kućne njege i pomoći snose pravne i fizičke osobe u skladu sa Federalnim zakonom.

Član 63.

Ugovor o vršenju usluga kućne njege i pomoći u kući i visinu naknade za usluge zaključuje se između korisnika i njegovih srodnika, odgovarajuće ustanove koja ispunjava propisane uvjete i Centra.

10. Postupak za ostvarivanje prava

Član 64.

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite pokreće se na zahtjev osobe u stanju socijalne potrebe, člana domaćinstva, zakonskog zastupnika ili staratelja osobe ili po službenoj dužnosti.

Član 65.

Pravo na socijalnu zaštitu pripada korisniku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Pravo na socijalnu zaštitu traje dok postoje uvjeti za korištenje tog prava, u skladu sa Federalnim zakonom i ovim zakonom.

Član 66.

(brisan)

Član 67.

Osobi koja se nađe u stanju socijalne potrebe sa područja drugog kantona pružit će se potreban oblik socijalne zaštite od strane Službe i omogućiti joj povratak u mjesto prebivališta.

Osoba kojoj se ne može utvrditi prebivalište, odnosno boravište ostvaruje potrebne oblike socijalne zaštite putem Službe gdje je zatečena, a najduže dok se ne utvrdi njeno prebivalište odnosno posljednje boravište.

III - USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

1. Opće odredbe

Član 68.

Kantonalne javne ustanove osniva Kanton Sarajevo, a osnivački akt donosi Skupština Kantona Sarajevo.

Ustanove se osnivaju radi:

- obavljanja stručnih i drugih poslova iz oblasti socijalne zaštite,
- zbrinjavanja određenih kategorija korisnika socijalne zaštite,
- proučavanja pojava i problema u oblasti socijalne zaštite,
- obavljanja savjetodavnog rada u rješavanju porodičnih i bračnih problema, te provođenju mjera i akcija u saradnji sa mjesnim zajednicama i drugim organima na suzbijanju i sprečavanju društveno neprihvatljivog ponašanja djece i ostalih pojedinaca, porodica i društvenih grupa.

Kanton može osnovati u okviru postojećih ustanova ili kao samostalne ustanove, sigurne kuće i prihvatne stanice za mušku i žensku djecu i omladinu, kao i druge ustanove, po potrebi proširiti ili promijeniti djelatnost postojećih ustanova u skladu sa uvjetima predviđenim ovim zakonom i Zakonom o ustanovama.

Član 69.

Ustanova se može osnovati ako su, pored općih uvjeta propisanih za osnivanje ustanove, ispunjeni i slijedeći uvjeti:

- da postoji trajna potreba za obavljanje određene djelatnosti socijalne zaštite;
- da su utvrđeni osnovni zadaci, dugoročni ciljevi, plan i program rada ustanove;
- da je osiguran odgovarajući prostor i oprema za uspješan rad ustanove;
- da su osigurani potrebni stručni i drugi radnici;
- da je utvrđeno finansiranje i materijalna sredstva potrebna za rad ustanove.

Član 70.

Rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnivanje ustanova socijalne zaštite (u daljem tekstu: ustanova) donosi Komisija za prvostepeno rješavanje (u daljem tekstu: Komisija) koju rješenjem imenuje ministar, a rješenje Komisije potpisuje predsjednik Komisije.

Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba, koju kao drugostpeni organ rješava ministar.

Rješenje doneseno od strane ministra je konačno i protiv istog se može tužbom pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu.

Uvjete za osnivanje ustanova kao i formiranje i način rada Komisije, urediće se pravilnikom koji će donijeti Kantonalno ministarstvo u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 17/10).

Član 71.

Ustanove prestaju sa radom prema uvjetima utvrđenim Zakonom o ustanovama.

Član 72.

Ako se utvrdi da ustanova ne zadovoljava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti, Kantonalno ministarstvo odrediće rok u kome je ustanova dužna otkloniti nedostatke.

Član 73.

Ustanove, izuzev Centra, mogu osnovati domaće i strane fizičke i pravne osobe pod uvjetima propisanim zakonom i podzakonskim aktima.

Prenošenje javnih ovlaštenja iz socijalne zaštite iz isključive nadležnosti Kantona na ustanove iz stava 1. može se vršiti samo ovim zakonom.

Član 74.

Ustanove su dužne na propisan način voditi evidenciju o korisnicima i pruženim uslugama, u skladu sa uputstvom o vođenju evidencije o korisnicima i pružanju usluga i o tome dostavljati izvještaje Kantonalnom ministarstvu.

Uputstvo iz prethodnog stava donosi ministar.

Član 75.

Kantonalno ministarstvo vodi evidenciju ustanova i drugih organizacija i udruženja koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite.

Član 76.

Ustanove su dužne svojim aktom utvrditi organizaciju, sistematizaciju rada u ustanovama i radnim jedinicama, način prijema i otpusta korisnika, kao i normative stručnog kadra u odnosu na broj štićenika i druga pitanja organizovanja rada u skladu sa Zakonom o ustanovama i ovim zakonom.

Saglasnost na pravila i pravilnik o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom poslova ustanova, daje Kantonalno ministarstvo.

Član 77.

Ustanove čiji je osnivač Kanton finansijsko poslovanje vezano za utrošak budžetskih sredstava obavljaju u skladu sa standardima o finansijskom poslovanju koje će pravilnikom utvrditi Kantonalno ministarstvo.

2. Kantonalni centar za socijalni rad

Član 78.

Kantonalni centar za socijalni rad je višefunkcionalna ustanova socijalne zaštite organizirana kao centralna institucija, otvorena za saradnju sa nevladinim organizacijama i drugim organizacijama koje na principima suvremenog, stručnog, socijalnog rada uz angažiranje potrebnih profila stručnjaka organizira, supervizira i sprovodi ciljeve socijalne zaštite u Kantonu.

Član 79.

Centar kao javnu ustanovu na koju se prenose javna ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o ustanovama, osniva Kanton Sarajevo i utvrđuje organizaciju, vrstu i stepen stručne spreme stručnih radnika u odnosu na broj stanovnika koje pokriva Centar.

Radi efikasnosti u radu, Centar vrši neposrednu socijalnu zaštitu putem službi koje se osnivaju za područje općina udruženih u Kanton ili službi u sjedištu Centra.

Član 80.

Aktom o osnivanju Centra utvrđuju se međusobna prava, obaveze i odgovornosti osnivača i Centra.

Član 81.

Centar putem službi neposredno obavlja poslove koji su mu stavljeni u nadležnost Federalnim zakonom i ovim zakonom:

- otkriva, prati i proučava probleme iz oblasti socijalne zaštite;
- objedinjava rad službi;
- usaglašava metode i kriterije rada;
- neposredno organizira socijalnu zaštitu;
- primjenjuje mjere i propise iz oblasti socijalne zaštite;
- radi jedinstven program i izvještaj rada za potrebe Kantona;
- podstiče i organizira aktivnosti od preventivnog značaja za oblast socijalne zaštite;
- neposredno pruža usluge socijalnog rada;
- rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava u okviru nadležnosti;
- obavlja poslove u oblasti porodične zaštite, zaštite odgojno zanemarene djece, te učestvuje u izvršavanju odgojnih mjera i mjera zaštitnog nadzora;
- obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva utvrđene Porodičnim zakonom, drugim zakonima i propisima;
- obavlja savjetodavni rad;
- saraduje sa građanima, mjesnim zajednicama, državnim organima i ustanovama, udruženjima, pravosudnim organima, policijskim upravama i drugim organima koji mogu doprinijeti unapređivanju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;
- podstiče dobrovoljni rad, dobrotvorne i druge djelatnosti;
- vodi propisanu evidenciju, izdaje uvjerenja i druge potvrde;
- prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite;
- dostavlja podatke Kantonalnom ministarstvu;
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i Pravilima Centra.

Član 82.

Centar organizira i provodi stručni rad, u pravilu multidisciplinarno u timskom radu, u kojem sudjeluju: socijalni radnik, psiholog, pedagog, pravnik, a po potrebi drugi stručni radnici.

Član 83.

Centar ima svojstvo pravnog lica.

Član 84.

Organ upravljanja u Centru je Upravni odbor, a organ rukovođenja direktor.

Članove Upravnog odbora imenuje Vlada Kantona, na period od četiri godine.

3. Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba

Član 85.

Dom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba obavlja poslove socijalno-zdravstvenog zbrinjavanja odraslih tjelesno i mentalno invalidnih osoba, osoba sa trajnim smetnjama u fizičkom ili psihičkom razvoju, duševno oboljelih i hronično bolesnih osoba, osoba sa specifičnim oboljenjima, ako ne postoje osnovni uvjeti za smještaj u vlastitoj ili drugoj porodici ili drugoj ustanovi, a nije im neophodno bolničko liječenje ili je bolničko liječenje završeno.

Član 86.

U Domu za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba mogu se, uz prethodnu saglasnost Kantonalnog ministarstva, kao organizaciona jedinica osnovati:

- Centar za rehabilitaciju;
- Centar za radno proizvodne aktivnosti;
- Dnevni centar.

4. Zaštićene kuće

Član 87.

(brisano)

5. Gerontološki centar

Član 88.

Gerontološki centar je javna ustanova koja se teoretski i praktično bavi problemima starenja i starosti, te u tom smislu pruža starim, hronično bolesnim, iznemoglim, osobama sa invaliditetom i drugim osobama smještaj, socijalne, zdravstvene i servisne usluge primjenom institucionalnih i vaninstitucionalnih oblika zaštite.

U Gerontološkom centru se planiraju i provode stručni poslovi rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije korisnika usluga i preduzimanje mjera organizacije što kvalitetnijeg života u starosti.

Član 89.

Gerontološki centar može pružati usluge dnevnog ili poludnevnog boravka, ishrane i stručne pomoći i servisne usluge.

Gerontološki centar starim, iznemoglim, hronično bolesnim i osobama sa invaliditetom koje nisu smještene u Gerontološki centar, može pružati u njihovom domu usluge zdravstvene njege, lične higijene, pomoći u ishrani i nabavci, te pomoć u obavljanju kućnih i drugih poslova.

Gerontološki centar punoljetnim osobama u stanju socijalne potrebe na području Kantona, u zasebnom objektu obezbjeđuje prihvata, odnosno privremeno zbrinjavanje, ishranu, zdravstvenu njegu, usluge stručnog rada i druge usluge.

Čl. 90-93.

(brisan)

6. Dom za djecu bez roditeljskog staranja

Član 94.

Dom za djecu bez roditeljskog staranja (u daljem tekstu: Dom za djecu) pruža usluge smještaja, cjelokupnog zbrinjavanja, odgoja, obrazovanja, zdravstvene njege, cjelodnevnog boravka, poludnevnog boravka, te usluge psihosocijalne podrške djeci/mladima bez roditeljskog staranja, djeci čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i porodicama u riziku od razdvajanja.

Dom za djecu prima na smještaj i zaštitu djecu iz prethodnog stava od rođenja do navršanih 18 godina života.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ukoliko se ocijeni da postoje opravdani razlozi, na prijedlog Doma za djecu, Centar može djetetu produžiti smještaj u Domu za djecu i nakon 18. godine života, a najviše do navršanih 27 godina.

Dom za djecu je dužan pružiti organizovanu i individualnu stručnu pomoć za uspješno savladavanje programa odgoja i obrazovanja šticećenika.

Dom za djecu može koristiti usluge dječijih vrtića i drugih ustanova, u cilju bolje socijalizacije svojih šticećenika.

Član 95.

Djelatnost Doma za djecu realizuje se kroz:

- smještaj za djecu,
- prihvatilište za djecu,
- male porodične domove,

- servis za podršku porodicama i djeci,
- mobilni tim,
- dnevni centar za djecu,
- ostale socijalne usluge u cilju zaštite djece i mladih bez roditeljskog staranja, te porodica u riziku od razdvajanja.

7. Porodično savjetovalište

Član 96.

Djelatnost savjetovališta čini:

- porodično savjetovanje i tretman;
- psihološko savjetovanje;
- grupno savjetovanje i tretman;
- individualno savjetovanje i tretman;
- naučno istraživačko proučavanje pojava i problema iz oblasti socijalne zaštite;
- publikovanje rezultata tih istraživanja, kao i drugih popularnih publikacija (priručnika, brošura, informativnopropagandnih materijala).

Ove djelatnosti su u funkcijama:

- sprečavanja nastanka i suzbijanja sociopsiholoških problema i poteškoća,
- harmoniziranja porodičnih i bračnih odnosa;
- sticanja pozitivnih navika i formiranja pravilnih životnih stavova i uvjerenja kod djece i mladih;
- educiranja građana i profesionalaca iz oblasti opće socijalne i dječije zaštite;
- stručne i profesionalne pomoći institucijama, ustanovama i organizacijama u skladu sa njihovim potrebama.

Savjetovalište će obavljati i poslove propisane drugim zakonima i odlukama osnivača.

8. Odgojni centar

Član 97.

Djelatnost odgojnog centra je izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni centar, izrečene od strane nadležnog suda maloljetnom učiniocu krivičnog djela, na način propisan zakonom.

Odgojni centar vrši dijagnostiku i opservaciju maloljetnih osoba tokom sudskog postupka prema naredbi nadležnog tužiteljstva ili suda.

Odgojni centar osigurava prihvata i privremeni smještaj maloljetnih osoba tokom pripremnog postupka, ukoliko o tome odluči nadležni sud.

U okviru odgojnog centra može se formirati Prihvatište za djecu i maloljetnike čiji je osnovni zadatak prihvata, privremeno zbrinjavanje i opservacija, a u koje maloljetnik u skladu sa Zakonom o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/14) može biti smješten prema odluci nadležnog suda umjesto pritvora.

U okviru odgojnog centra formiraće se organizaciona jedinica, fizički odvojena od drugih organizacionih jedinica ove ustanove, koja obavlja poslove vezano za zbrinjavanje djece do 18 godina starosti koja se nalaze u riziku, dok se ne steknu uvjeti za osnivanje posebne ustanove u kojoj će se obavljati ovi poslovi.

Centar kao organ starateljstva, radi zaštite najboljeg interesa djeteta, a na prijedlog Stručnog tima, rješenjem može odlučiti o njegovom smještaju u organizacionu jedinicu iz stava 5. ovog člana i bez pristanka roditelja, koje može trajati najduže dva mjeseca.

Žalba na rješenje iz stava 6. ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja i izjavljuje se Kantonalnom ministarstvu.

Organizaciona jedinica iz stava 5. ovog člana može vršiti poslove dnevnog zbrinjavanja djece na dobrovoljnoj osnovi.

Troškovi zbrinjavanja i smještaja djece u organizacionoj jedinici iz stava 5. ovog člana osiguravaju se iz Budžeta Kantona Sarajevo na poziciji Kantonalnog ministarstva predviđenoj za tu namjenu, budžeta općina, donacija, legata, poklona i drugih izvora prihoda u skladu sa propisima.

9. Javna ustanova Terapijska zajednica - Kampus Kantona Sarajevo

Član 98.

Javna ustanova Terapijska zajednica

- Kampus Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kampus) je stacionarna ustanova u kojoj se obezbjeđuje socijalno-zdravstvena zaštita osoba u cilju smanjenja somatskih šteta i psihičkih posljedica usljed dugotrajne upotrebe droga, kao i:

- psihosocijalna rehabilitacija,
- socijalna reintegracija u zajednici na ovaj način rehabilitiranih ovisnika o drogama,
- okupacioni tretman (radna terapija),
- druge mjere iz domena prevencije, prevashodno tercijarne prevencije ovisnosti o drogama i unapređenja mentalnog zdravlja,
- preduzimanje posebnih mjera i programa za sprečavanje i rano otkrivanje psihotičnih stanja (stručno-metodološka pomoć),

- zdravstveno prosvjeđivanje korisnika.

Kampus kao osnovni metod svog rada koristi socioterapijske, psihoterapijske, radno-rekreativne, okupacione i druge aktivnosti u kompleksnoj rehabilitaciji teških ovisnika o drogama.

U Kampusu će se formirati nova organizaciona jedinica, fizički odvojena od drugih organizacionih jedinica ove ustanove, u kojoj će se obezbijediti izvršavanje odgojne mjere - upućivanje u posebnu ustanovu za liječenje i osposobljavanje.

Maloljetnik ostaje u ovoj ustanovi najduže do 3 godine, s tim da sud svaka 3 mjeseca ispituje postoje li osnove za obustavu izvršenja ove mjere ili zamjena drugom mjerom.

U slučaju da maloljetnik u toku izvršenja ove mjere postane punoljetan, ispituje se potreba njegovog daljeg zadržavanja u Kampusu, a kad navršši 23 godine života, izvršenje mjere se nastavlja u ustanovi u kojoj se izvršava mjera sigurnosti.

U organizacionim jedinicama Kampusu iz st. 1. i 3. ovog člana formiraće se žensko i muško odjeljenje.

10. Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite

Član 99.

Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite ima za cilj unapređivanje stručnog rada, instruktaze i pravovremeno ukazivanje na nepravilnosti i propuste u stručnom radu, radi preduzimanja odgovarajućih mjera potrebnih za sprečavanje ili otklanjanje štetnih posljedica (u daljem tekstu: nadzor).

Član 100.

Nadzor se obavlja na osnovu programa koji utvrđuje Kantonalno ministarstvo.

Programom iz prethodnog stava obezbjeđuje se stalni i neprekidni nadzor.

Član 101.

Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite vrši Kantonalno ministarstvo.

Član 102.

Ustanove socijalne zaštite dužne su da službeniku ovlaštenom za vršenje nadzora omogućće obavljanje nadzora u skladu sa zakonom.

Član 103.

Nadzor se sprovodi neposrednim uvidom u način obavljanja djelatnosti sa stanovišta primjene zakona, drugih propisa i općih akata, organizaciju rada, objekte, prostorije i opremu ustanova socijalne zaštite.

Član 104.

Nakon obavljenog nadzora podnosi se izvještaj Kantonalnom ministarstvu u roku od 8 dana. Izvještaj iz prethodnog stava obavezno sadrži:

1. prikaz utvrđenog stanja,
2. mjere i rokove za otklanjanje utvrđenih nedostataka koje službenik ovlašten za vršenje nadzora smatra neophodnim
3. (brisano)

Član 105.

Izvještaj o izvršenom nadzoru sastavni je dio godišnjeg izvještaja o radu Kantonalnog ministarstva.

Član 106.

U roku od 15 dana po isteku utvrđenog roka, ustanova socijalne zaštite u kojoj je nadzor izvršen, dužna je da pismeno obavijesti Kantonalno ministarstvo o izvršenju utvrđenih mjera.

Ukoliko ustanova socijalne zaštite ne podnese izvještaj u roku iz prethodnog stava ili ne izvrši utvrđene mjere, Kantonalno ministarstvo podnosi zahtjev za pokretanje postupka protiv ustanove socijalne zaštite i odgovorne osobe u skladu sa zakonom.

Član 107.

Sredstva za obavljanje nadzora obezbjeđuju se u budžetu Kantona.

Član 108.

Ustanova socijalne zaštite obavezno organizira i sprovodi nadzor nad stručnim radom svojih radnika koji obavljaju poslove socijalne zaštite.

Organiziranje i sprovođenje nadzora iz prethodnog stava vrši se na način utvrđen općim aktom ustanove socijalne zaštite.

9 Supervizija

Član 109.

Supervizija ima za cilj kontinuirani stručni razvoj socijalnih radnika i drugih stručnih radnika radi unapređenja socijalnog rada.

Član 110.

Supervizija se obavlja u ustanovama socijalne zaštite.

Član 111.

Način provođenja supervizije, te druga pitanja koja se odnose na provođenje supervizije u ustanovama socijalne zaštite u Kantonu Sarajevo, urediće se pravilnikom koji donosi ministar.

Član 112.

Ustanova socijalne zaštite dužna je socijalnim radnicima i drugim stručnim osobama omogućiti prisustvo superviziji.

Uvjeti za imenovanje i razrješenje direktora, predsjednika i članova upravnog odbora, predsjednika i članova nadzornog odbora

Član 113.

Za direktora ustanove može biti imenovana osoba koja ispunjava slijedeće uvjete:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- da ima završen VII stepen stručne spreme, odnosno završen najmanje prvi ciklus bolonjskog studija visokog obrazovanja u trajanju od najmanje četiri studijske godine sa akademskom titulom i stručnim zvanjem Bakalaureat/ Bachelor (240 ECTS bodova),
- da ima najmanje pet godina radnog staža od kojih najmanje tri godine na rukovodećim poslovima,
- da ima opštu zdravstvenu sposobnost,
- da nije osuđivan za krivično djelo koje je nespojivo sa obavljanjem dužnosti direktora,
- da nije osuđivan za prekršaj koji je nespojiv sa obavljanjem dužnosti direktora.

Bliži uvjeti za imenovanje direktora ustanove koji se odnose na vrstu stručne spreme, urediće se pravilnikom koji donosi ministar.

Direktor ustanove ne može biti predsjednik i član upravnog odbora i predsjednik i član nadzornog odbora bilo koje ustanove nezavisno od oblasti za koju je ustanova osnovana, a koja djeluje u Bosni i Hercegovini.

Procedura izbora i imenovanja direktora ustanove, koja podrazumijeva objavljivanje javnog konkursa, formiranje komisije za utvrđivanje liste kandidata koji ispunjavaju uvjete iz stava 1. ovog člana, provođenje intervjua i druga pitanja uredit će se pravilnikom koji donosi Kantonalno ministarstvo.

Direktor ustanove imenuje se na mandat od četiri godine i može biti ponovo imenovan na još samo jedan mandat.

Član 114.

Pored razloga propisanih Zakonom o ustanovama, upravni odbor može razriješiti direktora i prije vremena za koje je imenovan i iz slijedećih razloga:

- neispunjavanje uvjeta za imenovanje direktora ustanove propisanih ovim zakonom i pravilima ustanove,
  - neusvajanje izvještaja o poslovanju koji obuhvata izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju ustanove,
  - zloupotrebe pozicije direktora u ustanovi u korist ličnog interesa ili interesa druge osobe,
  - korištenje imovine ustanove u privatne svrhe,
-
- nesavjesno i neodgovorno obavljanje poslova direktora, a koje se negativno odražava na rad, afirmaciju ustanove i čuvanje njenog ugleda,
  - propuštanje sprečavanja nepravilnosti u radu ustanove,
  - dobivanje negativne ocjene za rad od strane upravnog odbora,
  - nepoštivanje opštih akata ustanove.

Član 115.

Za predsjednika i člana upravnog odbora ustanove i predsjednika i člana nadzornog odbora ustanove može biti imenovana osoba koja pored opštih uvjeta propisanih Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ispunjava i slijedeće uvjete:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- da nije osuđivan za krivično djelo koje je nespojivo sa obavljanjem dužnosti predsjednika i člana upravnog odbora ustanove i predsjednika i člana nadzornog odbora ustanove,
- da nije osuđivan za prekršaj koji je nespojiv sa obavljanjem dužnosti predsjednika i člana upravnog odbora ustanove i predsjednika i člana nadzornog odbora ustanove.

Bliži uvjeti za imenovanje iz stava 1. ovog člana uredit će se posebnim aktom koji donosi Vlada Kantona.

Član 116.

Pored razloga propisanih Zakonom o ustanovama, Osnivač može razriješiti predsjednika i člana upravnog odbora i predsjednika i člana nadzornog odbora ustanove i prije vremena za koji je imenovan i iz slijedećih razloga:

- neispunjavanje uvjeta za imenovanje propisanih ovim zakonom i aktom iz člana 115. stav 2. ovog zakona,
- neusvajanje izvještaja o poslovanju koji obuhvata izvještaj o radu sa izvještajem o finansijskom poslovanju ustanove,
- zloupotrebljavanje pozicije predsjednika i člana upravnog odbora i predsjednika i člana nadzornog odbora u ustanovi u korist ličnog interesa ili interesa druge osobe,
- nesavjesnog i neodgovornog obavljanja dužnosti predsjednika i člana upravnog odbora i predsjednika i člana nadzornog odbora, a koje se negativno odražava na afirmaciju ustanove i čuvanje njenog ugleda,
- propuštanje sprečavanja nepravilnosti u radu ustanove,
- nevršenje usmjeravanja i kontrole rada direktora,
- neocjenjivanje rada direktora,

- promjene broja i strukture članova upravnog odbora i članova nadzornog odbora,
- nepoštivanje i kršenje opštih akata ustanove.

IV - UDRUŽENJA OSOBA SA INVALIDITETOM

Član 117.

Udruženja osoba sa invaliditetom (u daljem tekstu: udruženja) u smislu ovog zakona smatraju se ona udruženja koja pored uvjeta propisanih u federalnom propisu koji uređuje oblast udruživanja fizičkih i pravnih lica i Federalnom zakonu, ispunjavaju i slijedeće uvjete:

- da okupljaju i pružaju pomoć osobama sa invaliditetom čiji je stepen invalidnosti preko 60% i koji u pravilu ostvaruju pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe;
- da članovi udruženja svakodnevne aktivnosti ne mogu obavljati bez korištenja specijalnih tehničkih pomagala ili da koriste specijalne tehnike u komunikaciji (Brajevo pismo, zvučna tehnika, gestovni govor i sl.
- da je djelatnost udruženja usmjerena na pronalaženje osoba sa invaliditetom, pripremu za učlanjenje u udruženje i pružanje pomoći članovima u školovanju, rehabilitaciji, zapošljavanju, resocijalizaciji, zadovoljavanju kulturnih potreba, informisanju o specijalnim tehnikama, obezbjeđivanje raznih tehničkih i drugih pomagala, rješavanju statusnih pitanja članova i slično.

Član 118.

Sredstva za finansiranje rada udruženja obezbjeđuju se iz:

- članarina,
- donacija,
- legata,
- budžeta Kantona, Grada i općina,
- drugih izvora u skladu sa propisima.

Član 119.

Kanton iz svog budžeta finansira rad udruženja čija djelatnost se odnosi na područje Kantona, u visini i na način koji na prijedlog Vlade utvrdi Skupština Kantona.

Pri utvrđivanju prijedloga o finansiranju udruženja Vlada uzima u obzir program rada udruženja, stvarne troškove koje udruženje ima, stepen i težinu invaliditeta članova udruženja i obim potreba koje se zadovoljavaju na specifičan način.

Ako se u Kantonu registruje više udruženja sa istim ili sličnim programskim ciljevima, koja su formirale osobe sa istom vrstom invaliditeta, Kanton će iz svog budžeta finansirati samo jedno udruženje.

Prijedlog za finansiranje udruženja iz prethodnog stava utvrđuje Kantonalno ministarstvo, uzimajući u obzir kriterije utvrđene u Federalnom zakonu i ovom zakonu.

V - ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

1. Opće odredbe

Član 120.

O pravima civilnih žrtava rata u prvom stepenu rješava općinski načelnik.

Član 121.

Rješenje donijeto u prvom stepenu o priznavanju prava iz oblasti zaštite civilnih žrtava rata podliježe reviziji koju po službenoj dužnosti vrši Kantonalno ministarstvo.

Ako je protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

Ako protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije izjavljena žalba, organ koji je donio to rješenje dostavit će ga zajedno sa spisima predmeta Kantonalnom ministarstvu, u roku od 8 dana od dana isteka roka za žalbu.

Revizija ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 122.

Ukoliko nadležni organi utvrde da je kod osobe korisnika prava civilnih žrtava rata došlo do poboljšanja zdravstvenog stanja, te da nije neophodno korištenje tog prava ili u tom obimu, može pokrenuti postupak revizije prava.

2. Pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala

Član 123.

Pomoć u troškovima liječenja obezbjeđuje se pod uvjetom da ljekarska komisija, na osnovu raspoložive medicinske dokumentacije, a po preporuci ljekara pod čijim nadzorom se liječi civilna žrtva rata, utvrdi da će život i zdravlje civilne žrtve rata biti ugroženi, ukoliko se ne obezbijede sredstva za liječenje.

Ljekarsku komisiju iz prethodnog stava formira Stručna institucija.

Član 124.

Ljekarska komisija u postupku i na način propisan za vojne invalide svojim nalazom, ocjenom i mišljenjem utvrđuje:

- stepen tjelesnog oštećenja invalida;
- potrebu za tuđom njegom i pomoći od strane druge osobe;

- potrebu za ortopedskim dodatkom;
- potrebu produženja prava, odnosno o smanjenju obima prava;
- nesposobnost za privređivanje člana porodice civilne žrtve rata;
- potrebu za nastavkom liječenja, dužinu trajanja liječenja, institucije, zdravstvene ustanove, banjska lječilišta u kojima će se nastaviti liječenje;
- druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava.

Član 125.

Pravo na pomoć u obezbjeđenju ortopedskih pomagala ostvaruju civilne žrtve rata pod uvjetom i na način utvrđen propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja.

Ljekarska komisija utvrđuje potrebu za ortopedskim pomagalima, a organ koji vodi postupak visinu iznosa pomoći za nabavku ortopedskog pomagala.

Član 126.

Visina iznosa sredstava za obezbjeđenje ortopedskog pomagala utvrđuje se u visini utvrđenog obaveznog ličnog učešća korisnika u obezbjeđenju ortopedskog pomagala, a u skladu sa propisom o učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na teritoriji Kantona.

Visina iznosa sredstava može biti imanja od visine utvrđenog obaveznog ličnog učešća korisnika u obezbjeđenju ortopedskog pomagala, ukoliko organ koji vodi postupak utvrdi da mjesečni prihod po članu domaćinstva civilne žrtve rata prelazi iznos 20% prosječne plaće.

3. Osposobljavanje za rad, profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija

Član 127.

Pravo na osposobljavanje za rad, profesionalnu rehabilitaciju, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju ostvaruju civilne žrtve rata pod uvjetima i na način utvrđen propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Kantona.

4. Prioritetno zapošljavanje

Član 128.

Pravo na prioritarno zapošljavanje ostvaruju civilne žrtve rata pod uvjetima i na način predviđen aktivnom politikom zapošljavanja, koja se provodi u skladu sa propisima o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Kantona.

5. Zdravstvena zaštita i uvjeti za sticanje prava civilnih žrtava rata

Član 129.

Civilne žrtve rata i članovi porodice civilne žrtve rata koji su ostvarili pravo na porodičnu invalidninu imaju pravo na zdravstvenu zaštitu pod uslovom da ne ispunjavaju uslove za ostvarivanje ovog prava po nekom drugom osnovu u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

6. Evidencije o civilnim žrtvama rata

Član 130.

(brisan)

VI - ZAŠTITA PORODICE SA DJECOM

Član 131.

O pravima u oblasti zaštite porodice sa djecom u prvom stepenu rješava općinski načelnik.

1. Dodatak na djecu i dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja

Član 132.

Nezavisno od prava na dječiji dodatak propisanog u Zakonu o materijalnoj podršci porodicama s djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/22) (u daljem tekstu: Zakon o materijalnoj podršci), dijete, odnosno porodica koji imaju prebivalište u Kantonu najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva, ovim zakonom ostvaruju sljedeća prava:

- dodatak na djecu,
- dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na dodatak na djecu mogu ostvariti dijete i porodice koje imaju boravište u Kantonu po osnovu statusa raseljenih lica i izbjeglica u Kantonu.

Izuzetno od člana 6. ovog zakona, pravo na dodatak na djecu mogu ostvariti i porodice u kojima dijete i barem jedan od roditelja djeteta imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine.

Ukoliko se pravo na dodatak na djecu ostvaruje po osnovu boravišta, to pravo se može ostvariti samo pod uvjetom da se isto pravo ne ostvaruje u mjestu prebivališta.

Vezano za ostvarivanje prava na dodatak na djecu, porodicom se smatra porodica definisana Zakonom o materijalnoj podršci.

Čl. 133-135.

(brisani)

Član 136.

Pravo na dodatak na djecu bez obzira na prihode, pripada djetetu bez jednog ili oba roditelja, te porodici:

- u kojoj je jedan od roditelja ili dijete ima utvrđen invaliditet od najmanje 90%,
- koja ima dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju, što se dokazuje pravosnažnim rješenjem donijetim u skladu sa pravilnikom koji propisuje utvrđivanje preostale sposobnosti i razvrstavanje djece i omladine ometene u psiho-fizičkom razvoju,
- koja ima dijete oboljelo od karcinoma, šećerne bolesti, leukemije, TBC, celijakije, kronov bolesti, ulceroznog kolitisa, hepatitisa B i C, epilepsije ili dijete sa poremećajem autisticnog spektra,
- čiji je jedan od roditelja korisnik stalne novčane pomoći.

Pravo na dodatka djecu bez obzira na prihode, pripada porodici koja ima troje ili više djece.

Iznos dodatka na djecu, za djecu, odnosno porodicu utvrđuje Kantonalno ministarstvo i ne može biti manji od 7 % prosječne plaće.

Iznos dodatka na djecu, za djecu, odnosno porodicu iz stava 1. ovog člana se uvećava za 50% iznosa dodatka na djecu za svako dijete.

Iznos dodatka na djecu, za djecu, odnosno porodicu iz stava 2. ovog člana se uvećava za 10% iznosa dodatka na djecu za svako dijete.

Član 137.

Dodatak na djecu pripada djetetu do navršениh 18 godina.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, djeci koja su ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju, dodatak na djecu pripada za vrijeme školovanja i osposobljavanja za život i rad, a najkasnije do navršениh 26. godina.

Dodatak na djecu isplaćuje se i za vrijeme dok je dijete iz stava 2. ovog člana, usljed bolesti ili liječenja, spriječeno da izvršava obaveze u školi, a najkasnije do navršениh 26 godina.

Čl. 138.-140.

(brisani)

Član 141.

Pod uslovima za ostvarivanje prava na dječiji dodatak propisanim u Zakonu o materijalnoj podršci djeca kojima nakon navršene 18. godine prestane pravo na dječiji dodatak, imaju pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ukoliko nastave redovno školovanje na nekoj

od visokoškolskih ustanova na području Bosne i Hercegovine, a najkasnije do navršenih 27. godina.

Pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ne može biti manji od iznosa dječijeg dodatka iz Zakona o materijalnoj podršci.

Pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje djetetu koje:

- u toku studija izgubi više od jedne godine na visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završetka jedne školske godine upiše više od jednom istu godinu na drugoj visokoškolskoj ustanovi;
- nakon završenog školovanja na visokoškolskoj ustanovi upiše školovanje istog stepena.

Dijete koje ostvari pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja dužno je da u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 01. septembra do 31. oktobra tekuće godine, nadležnom općinskom organu uprave dostavi dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja.

Ukoliko dijete ne dostavi dokaze iz stava 4. ovog člana u propisanom roku, pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje sa 30. septembrom tekuće godine.

Član 142.

(brisano)

Član 143.

Ukoliko se utvrdi da se dodatak na djecu nenamjenski koristi, nadležni organ može odrediti da se dodatak na djecu isplaćuje drugom roditelju ili osobi kod koje se dijete nalazi na izdržavanju.

Član 144.

Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja teku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje ovih prava.

Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja prestaje djetetu koje stupi u brak ili sticanjem potomstva.

Pravo na dodatak na djecu i pravo na dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja ne priznaje se djeci koja su smještena u ustanove dječije i socijalne zaštite.

Član 145.

Djeci uzrasta do 15 godina koja su ostvarila pravo na dodatak na djecu ili dječiji dodatak osigurava se pravo na zdravstvenu zaštitu, pod uvjetom da to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

Član 146.

Zdravstvena zaštita osigurava se djeci od rođenja do polaska u školu i osobama starijim od 65 godina života, pod uslovom da nemaju zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.

Plaćanje neposrednog učešća u troškovima zdravstvene zaštite za djecu od rođenja do navršениh 15 godina života, odnosno starije maloljetnike do 18 godina života i osobe starije od 65 godina života vršit će Kantonalno ministarstvo, pod uslovom da nisu zdravstveno osigurani po drugom osnovu.

Sve osobe sa invaliditetom koje nemaju zdravstveno osiguranje po drugom osnovu, imaju pravo na zdravstveno osiguranje po ovom zakonu.

Stručna institucija, nalaz i mišljenje iz stava 3. ovog člana donosi u skladu sa pravilnikom koji će donijeti Kantonalno ministarstvo, u roku do 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 17/10).

Poslove vezane za ostvarivanje prava iz stava 1. i 2. ovog člana vršit će općinski organi uprave nadležni za poslove socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Poslove vezane za korisnike iz stava 3. ovog člana vršit će Centar.

Član 147.

Osobe koje se nalaze u stanju socijalne potrebe imaju pravo na zdravstvenu zaštitu ukoliko ovo pravo nisu ostvarile po drugom osnovu.

O pravu iz stava 1. ovog člana u prvostepenom postupku rješenjem odlučuje općinski organ iz člana 146. stav 5. ovog zakona na osnovu službenim putem pribavljene socijalne anamneze sačinjene od strane nadležne službe iz člana 4. stav 1. ovog zakona kojom se utvrđuje stanje socijalne potrebe podnosioca zahtjeva.

Uplata doprinosa na ime ostvarenog prava na zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa članom 7. tačka 1.) Odluke o utvrđivanju osnovica, stopa i načina obračunavanja uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 29/09).

2. Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta i dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta.

Član 148.

(1) Izuzetno od člana 7. ovog zakona, pravo na naknadu umjesto plaće ženi majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta (u daljem tekstu: naknada plaće ženi-majci) žena - majka može ostvariti pod uslovom:
- da ima boravište u Kantonu Sarajevo i utvrđen status raseljene osobe, ili

- da ima boravište ili prebivalište u Kantonu Sarajevo kraće od 12 mjeseci i da otac djeteta ima prebivalište u Kantonu Sarajevo najmanje godinu dana, da je zaposlena kod poslodavca čije sjedište je u Kantonu Sarajevo, ili joj je mjesto rada u Kantonu Sarajevo i da ne ostvaruje ovo pravo u mjestu boravišta, odnosno prebivališta.

(2) Izuzetno od člana 6. ovog zakona, pravo na naknadu umjesto plaće ženi - majci mogu ostvariti strane državljanke kojima je aktom nadležnog organa odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini, koje ispunjavaju uvjete u pogledu prebivališta u Kantonu Sarajevo i uvjete propisane članom 149. ovog zakona.

Član 149.

Naknada plaće ženi-majci koja najmanje 12 mjeseci prije odlaska na porodiljsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, utvrđuje se u iznosu 60% prosječne plaće, s tim da taj iznos ne može biti manji od najniže plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Naknada plaće ženi-majci koja manje od 12 mjeseci prije odlaska na porodiljsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i prijavu na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa, utvrđuje se u iznosu 30% prosječne plaće.

Član 150.

Na iznos naknade plaće ženi-majci uplaćuju se doprinosi za PIO, zdravstvo i osiguranje od nezaposlenosti i izmiruju se poreske obaveze u skladu sa zakonom.

Ukoliko poslodavac za kompletan ili dio porodiljskog odsustva ženi - majci uplaćuje doprinose i poreske obaveze iz stava 1. ovog člana, iz Budžeta Kantona Sarajevo će se isplaćivati samo naknada plaće ženi - majci.

Član 150a.

Žena-majka u radnom odnosu koja ostvari pravo na naknadu plaće ženi-majci u skladu sa ovim zakonom, bez podnošenja zahtjeva ostvaruje pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade plaće ženi-majci utvrđene ovim zakonom.

Ukoliko poslodavac ženi-majci isplaćuje naknadu plaće koja je manja od prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu, žena-majka ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i naknade plaće ženi-majci koju isplaćuje poslodavac.

Član 151.

Naknada plaće ženi-majci u skladu sa ovim zakonom isplaćuje se za vrijeme trudnoće-porođaja i njege djeteta u trajanju od jedne godine neprekidno, počev od dana stupanja na porodiljsko odsustvo.

Na osnovu nalaza ovlaštenog liječnika, žena može da počne porođajno odsustvo 28 dana prije očekivanog porođaja djeteta.

Član 152.

Naknadu plaće ženi-majci može ostvariti otac djeteta, odnosno usvojlac pod uvjetima utvrđenim propisima o radu.

Član 153.

Ženi - majci koja u skladu sa propisima o radu ima pravo na rad sa polovinom punog radnog vremena, naknada plaće za polovinu radnog vremena kada ne radi, utvrđuje se u iznosu od 30% prosječne plaće.

Žena-majka iz stava 1. ovog člana koja ostvari pravo na naknadu plaće ženi-majci bez podnošenja zahtjeva ostvaruje pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koja ne može biti manja od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane naknade umjesto plaće iz stava 1. ovog člana.

Žena-majka iz stava 1. ovog člana pravo na naknadu plaće ženi-majci i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta ostvaruje najduže do navršene treće godine djeteta.

Član 154.

Za vrijeme trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme, žena majka ostvaruje pravo na naknadu plaće ženi - majci, do kraja trajanja ovog ugovora.

Po isteku trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme, žena majka nastaviće i dalje ostvarivati pravo iz stava 1. ovog člana, pod uslovom da dostavi novi ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa i dokaz o kontinuiranoj prijavi na obavezno osiguranje po osnovu radnog odnosa.

Ukoliko po isteku trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme, žena majka ne dostavi dokaze iz stava 2. ovog člana, ostvariće pravo na novčanu pomoć ženi - majci koja nije u radnom odnosu.

Član 155.

Žena-majka u radnom odnosu koja rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porodiljskog odsustva, ima pravo na iznos naknade plaće ženi-majci i dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta za period utvrđen propisima o radu.

3. Novčana pomoć nezaposlenoj porodilji i dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta

Član 156.

Nezavisno od prava na novčanu pomoć za nezaposlenu porodicu propisanog u Zakonu o materijalnoj podršci, nezaposlena porodilja koja je prijavljena na evidenciji Javne ustanove "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" Sarajevo ili se nalazi na redovnom školovanju, odnosno koja se na evidenciji Porezne uprave ne vodi kao zaposleno lice, ovim zakonom ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, pod uvjetom da ona ili otac djeteta imaju prebivalište najmanje godinu dana u Kantonu Sarajevo, odnosno boravište najmanje godinu dana pod uvjetom da ima status raseljene osobe.

Izuzetno od člana 6. ovog zakona, nezaposlena porodilja strana državljanica kojoj je aktom nadležnog organa odobren stalni boravak u Bosni i Hercegovini i ispunjava uvjete u pogledu prebivališta u Kantonu Sarajevo, ima pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta.

Dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta nezaposlenoj porodilji isplaćuje se dok postoje uslovi za ostvarivanje ovog prava, a najduže godinu dana od dana porođaja.

Član 157.

Pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta koju ostvaruje nezaposlena porodilja, ne može biti manji od iznosa razlike prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine za prethodnu godinu i iznosa novčane pomoći nezaposlenoj porodilji koji je propisan Zakonom o materijalnoj podršci.

Član 158.

(brisano)

Član 159.

Nezaposlena porodilja koja rodi mrtvo dijete ili dijete umre u toku korištenja prava na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji ili prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta, ima pravo na iznos dodatne pomoći na ime brige i njege djeteta u trajanju od 45 dana nakon smrti djeteta.

Izuzetno, otac djeteta koji je nezaposlen može ostvariti pravo na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta u slučaju:

- smrti nezaposlene porodilje;
- napuštanja djeteta od strane nezaposlene porodilje;
- zasnivanja radnog odnosa nezaposlene porodilje, ali ne prije 42 dana nakon porođaja;
- i u drugim opravdanim slučajevima.

Član 159a.

Iznos prava na dodatnu pomoć na ime brige i njege djeteta za porodicu koja je u radnom odnosu i nezaposlenu porodicu utvrđuje se instrukcijom iz člana 13. stav 3. ovog zakona, a na osnovu posljednjeg statističkog podatka Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

4. Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta

Član 160.

Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta ostvaruje se u iznosu od najmanje 50% od prosječne plaće.

Pravo iz prethodnog stava ostvaruje se ukoliko su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na dodatak na djecu po ovom zakonu.

5. Dodatna novčana pomoć na ime prehrane djeteta do šest mjeseci i dodatne ishrane za majku-dojilju

Član 161.

Dodatnu novčanu pomoć na ime prehrane djeteta do šest mjeseci i dodatne ishrane za majku-dojilju, ostvaruje dijete, odnosno majka-dojilja ukoliko su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na dodatak na djecu po ovom zakonu.

Dodatna novčana pomoć iz stava 1. ovog člana se dodjeljuje uz dodatak na djecu šest mjeseci nakon porođaja i ne može biti manja od 8% prosječne plaće.

6. Smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja

Član 162.

Smještaj djece uz obezbijedenu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja imaju sva djeca predškolskog uzrasta u Kantonu.

Pravo na oslobađanje troškova boravka djece u predškolskoj ustanovi mogu ostvariti porodice:

- djece bez oba roditelja,
- djeca čiji je jedan od roditelja osoba sa invaliditetom iz Federalnog zakona,
- djece korisnika naknade za pomoć i njegu od strane druge osobe,
- djece korisnika prava na stalnu novčanu pomoć,
- djece sa invaliditetom,
- djece u čijem domaćinstvu ima jedna ili više osoba sa intelektualnim poteškoćama ili psihički oboljelih osoba,
- djeca čija su oba roditelja redovni studenti,
- djece koja se sudskom odlukom povjeravaju na čuvanje i odgoj drugoj osobi.

Član 163.

Pravo na subvencioniranje dijela troškova smještaja boravka djece u predškolskim ustanovama ostvaruju djeca zaposlenih roditelja ili čiji je jedan roditelj zaposlen, a drugi redovan student, čiji prihod po članu domaćinstva ne prelazi 35% prosječne plaće, pod uvjetom da ispunjavaju ostale kriterije za ostvarivanje prava na dodatak na djecu.

Član 164.

Visinu subvencije smještaja djeteta u predškolsku ustanovu, te prava porodica koje smještaju više od jednog djeteta kao i druge kriterije utvrdit će Vlada Kantona svojim propisom, u skladu sa materijalnim mogućnostima Kantona.

7. Osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja

Član 165.

U skladu sa mogućnostima Kantona može se osigurati jedan obrok za vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja za djecu iz socijalno ugroženih porodica, o čemu svojim propisom odlučuje Vlada Kantona.

8. Školarine i stipendije đacima i studentima

Član 166.

Đacima i studentima iz porodica u stanju socijalne potrebe mogu se osigurati školarine i stipendije u skladu sa propisom Vlade Kantona.

9. Postupak za ostvarivanje prava

Član 167.

Za ostvarivanje prava iz čl. 148. do 161. ovog zakona, zahtjev se podnosi u roku od 60 dana od dana poroda.

Ukoliko je zahtjev podnesen po isteku ovog roka, pravo teče od prvog dana u mjesecu u kojem je zahtjev podnesen.

VII - DJEČIJA NEDJELJA

Član 168.

Kantonalni ministar nadležan za finansije bliže propisuje način naplate novčanih iznosa za "Dječiju nedelju", u skladu sa Zakonom o materijalnoj podršci i propisima iz oblasti finansija.

Realizacija "Dječije nedjelje" u Kantonu Sarajevo, raspodjela sredstava sa pozicije "Dječija nedjelja" učesnicima u realizaciji ove manifestacije, kao i druga pitanja značajna za realizaciju "Dječije nedjelje" urediće se pravilnikom koji donosi ministar.

VIII - FINANSIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM

Član 169.

Sredstva za finansiranje socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom osiguravaju se u skladu sa Federalnim zakonom i ovim zakonom iz:

- budžeta Kantona,
  - budžeta općina,
  - ulaganja osnivača,
  - privrednih i uslužnih djelatnosti ustanova,
  - ličnog učešća korisnika,
-
- legata, poklona i zavještanja,
  - i drugih izvora u skladu sa propisima.

Član 170.

Iz Kantonalnog budžeta finansiraju se sljedeći oblici socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom:

- stalna novčana pomoć;
- novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe;
- usluge kućne njege i pomoći u kući;
- jednokratne, izuzetne pomoći i druge materijalne pomoći
- osposobljavanje za život i rad;
- hraniteljstvo;
- smještaj u ustanove socijalne zaštite;
- lična invalidnina;
- porodična invalidnina civilnih žrtava rata;
- dodatak za njegu i pomoć od strane druge osobe po propisima o civilnim žrtvama rata,
- ortopedski dodatak;
- pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih, tiflotehničkih i drugih pomagala;
- dodatak na djecu;
- dječiji dodatak za vrijeme redovnog studiranja;
- dodatna pomoć na ime brige i njege djeteta;
- naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta;
- novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu;
- jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta;
- pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje;
- smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja;
- školarine i stipendije đacima i studentima;
- osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave;
- Dječija nedjelja;
- rad ljekarskih i drugih stručnih komisija u prvom i drugom stepenu;
- finansiranje ustanova socijalne zaštite koje osniva Kanton i udruženja osoba sa invaliditetom;
- kao i druga prava koja u skladu sa ovim zakonom, svojim propisima utvrdi Skupština ili Vlada Kantona.

Član 171.

Iz općinskog budžeta finansiraju se:

- materijalni troškovi i plaće zaposlenicima u ustanovama socijalne zaštite koje osniva općina;
- općinska udruženja osoba sa invaliditetom u skladu sa mogućnostima;
- druga prava iz socijalne zaštite, koja svojim propisima utvrđuju općine.

IX - EVIDENCIJA KORISNIKA PRAVA

Član 171a.

Ovim zakonom ustanovljava se elektronska evidencija korisnika prava iz socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom ostvarenih po osnovu Federalnog zakona, ovog zakona i podzakonskih akata.

Način unošenja podataka, vrste podataka koji se upisuju u evidenciju, organi i ustanove koji su obavezni za vođenje evidencije i činjenica, kao i sva druga pitanja vezana za evidenciju iz stava 1. ovog člana propisuju se pravilnikom koji donosi ministar.

Prvostepeni organi iz člana 4. ovog zakona obavezni su voditi elektronsku evidenciju korisnika prava u skladu sa pravilnikom iz stava 2. ovog člana.

IX - NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA

Član 172.

Nadzor nad primjenom ovog zakona i drugih propisa donesenih na osnovu tog zakona, nadzor nad zakonitošću rada ustanova i neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja budžetskih sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava utvrđenim zakonima i podzakonskim aktima, kao i poslove revizije, vrši Kantonalno ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad primjenom propisa iz stava 1. ovog člana vrši Kantonalna uprava za inspekcijske poslove.

IXa - KAZNE NE ODREDBE

Član 173.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova odnosno subjekt, ako:

- 1) korisniku, protivno odredbama ovog zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju,
- 2) omogući korištenje prava osobi kojoj ne pripada pravo po ovom zakonu, provedbenim i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona ili mu ne pripada pravo u tom obliku,
- 3) (brisano),
- 4) ne primi na smještaj osobu koju uputi Centar ili drugi nadležni organ,

- 5) otpusti korisnika koji je smješten, a ne obezbijedi u slučajevima propisanim u odredbama Fedealnog zakona i ovog zakona uslove za njegovo zbrinjavanje,
- 6) ne vodi ili neuredno ili nepravilno vodi propisanu elektronsku i pisanu evidenciju o korisnicima socijalne i dječije zaštite,
- 7) onemogućí vršenje nadzora nad stručnim radom ustanove,
- 8) odobri nezakonitu i nepravilnu isplatu novčanih primanja,

- 9) protivno zakonu otpočne sa radom i obavlja djelatnost, prije nego što kantonalni organ uprave nadležan za poslove socijalne i dječije zaštite utvrdi da su ispunjeni uslovi za početak rada i obavljanje djelatnosti,
- 10) (brisano)

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi i odgovorna osoba u općinskoj službi za upravu, novačnom kaznom od 1.000,00 do 3.000,00 KM.

Član 174.

(brisano)

Član 175.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.200,00 do 4.000,00 KM kazniće se osobe iz člana 13 a. ovog zakona ukoliko ne postupe u skladu sa obavezom iz navedenog člana.

X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 176.

Korisnici koji su ostvarili pravo na naknadu plaće ženi-majci i novčanu pomoć ženi-majci po propisu koji se primjenjivao na teritoriji Kantona do stupanja na snagu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02), završit će ostvarivanje započetog prava u skladu sa donesenim rješenjima.

Član 177.

Korisnicima koji su ostvarili ostala prava iz oblasti socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, nadležni organi iz člana 4. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02), će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu tog zakona, po službenoj dužnosti izvršiti usklađivanje rješenja sa odredbama tog zakona.

Postupci koji su pokrenuti po zahtjevu za ostvarivanje prava po propisima iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, koji su se primjenjivali u Kantonu do stupanja na snagu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02), po kojima nije doneseno rješenje, okončaće se po odredbama tog zakona.

Član 178.

Ministar će u roku od 4 mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02), donijeti akta iz svoje nadležnosti utvrđena tim zakonom.

Do donošenja propisa iz prethodnog stava primjenjuju se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02).

Član 179.

Osoba kojoj su njenom krivicom isplaćena novčana primanja na koja nije imala pravo, dužna je vratiti primljeni iznos.

Ako to ne učini u roku kojeg odredi nadležni organ, povrat tog iznosa tražit će se tužbom kod nadležnog suda.

Član 180.

Postojeće ustanove koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite, dužne su uskladiti svoja normativna akta sa odredbama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02) u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 168. tog zakona.

Član 181.

Danom stupanja na snagu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata, zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02) prestaje da važi Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata, zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 16/00, 11/01 i 33/01).

Član 182.

Korisnici koji su ostvarili pravo na naknadu plaće ženi-majci i novčanu pomoć ženi-majci po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02), a na koje se odnose odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 8/03) završit će ostvarivanje započetog prava u skladu sa donesenim rješenjem.

Član 183.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/06) primjenjivat će se od 01.09.2006. godine.

Član 184.

Postupci koji su do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 17/10) pokrenuti po zahtjevima za donošenje rješenja o ispunjavanju uvjeta za osnivanje ustanova iz člana 73. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 16/02, 8/03, 2/06, 21/06) i postupci u kojima je po ovim zahtjevima Kantonalno ministarstvo donijelo prvostepena rješenja koja nisu pravosnažna, okončat će se po odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 17/10).

U predmetima u kojima je Kantonalno ministarstvo donijelo rješenja iz stava 1. ovog člana, po službenoj dužnosti donijet će se nova rješenja o ispunjavanju uvjeta za osnivanje ustanove, čijim donošenjem će prestati da važi rješenje Kantonalnog ministarstva.

Član 185.

Gramatička terminologija korišćenja ženskog ili muškog roda u Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 186.

U smislu člana 113. stav 5. ovog zakona prvim imenovanjem direktora ustanove smatra se imenovanje nakon stupanja na snagu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/13).

Kantonalno ministarstvo će donijeti pravilnike iz člana 56. stav 4. i 113. stav 4. ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/13).

Ustanove su obavezne uskladiti svoje opšte akte sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/13) u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 187.

Organ iz člana 4. stav 1. ovog zakona dužan je u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14) po službenoj dužnosti donijeti rješenja o prestanku prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica prestaje danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14).

Za mjesec u kojem prestaje ovo pravo izvršit će se isplata cjelokupnog pripadajućeg mjesečnog novčanog iznosa.

Član 188.

Organ iz člana 4. stav 2. ovog zakona dužan je po službenoj dužnosti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14) provesti postupak usklađivanja donesenih rješenja o pravu na dodatak na djecu sa odredbama istog zakona i donijeti nova rješenja koja se odnose na ispunjenost uslova za ostvarivanje prava iz člana 3. istog zakona.

Za korisnike koji u smislu stava 1. ovog člana ne budu ispunjavali uslove za dalje ostvarivanje prava na dodatak na djecu donijet će se rješenja o prestanku ovog prava na koja se mogu izjaviti žalbe.

Član 189.

Postupci pokrenuti po zahtjevima za ostvarivanje prava na naknadu plaće ženi - majci prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14), a po kojima nisu donesena prvostepena rješenja, okončat će se po odredbama tog zakona.

Član 190.

Postupci pokrenuti po zahtjevima za ostvarivanje prava na novčanu pomoć ženi-majci prije stupanja na snagu Zakona o izmjeni Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 25/14), a po kojima nisu donesena prvostepena rješenja, okončat će se po odredbama tog zakona.

Član 191.

Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 16/02) stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 8/03) stupio je na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 2/06) stupio je na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 21/06) stupio je na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivat će se od 01. 09. 2006. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 17/10) stupio je na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 26/12) stupio je na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 15/13) stupio je na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 18/14) stupio je na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Zakon o izmjeni Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 25/14) stupio je na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 38/2016)

Prelazne i završne odredbe

Član 43.

Centar će potpisati memorandum ili protokol o saradnji sa institucijama iz člana 58 a. stav 1. ovog zakona u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 44.

Odgojni centar nakon stupanja na snagu ovog zakona preuzima sva prava i obaveze Kantonalne javne ustanove "Disciplinski centar za maloljetnike".

Organ rukovođenja, organ upravljanja i organ kontrole poslovanja Kantonalne javne ustanove "Disciplinski centar za maloljetnike", nakon stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju sa radom kao organ rukovođenja, organ upravljanja i organ kontrole poslovanja odgojnog centra.

Zaposlenike Kantonalne javne ustanove "Disciplinski centar za maloljetnike", nakon stupanja na snagu ovog zakona preuzima odgojni centar.

Odgojni centar će u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog zakona donijeti unutrašnje opšte akte.

Član 45.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 46.

Ministar će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz člana 171 a. stav 2. ovog zakona.

Član 47.

Ovlašćuje se Zakonodavno pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Član 48.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Samostalni članovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 44/2017)

Član 3.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona, ukoliko su te odredbe povoljnije za podnosioca zahtjeva.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 28/2018)

Član 30.

Centar će šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog zakona formirati posebnu organizacionu jedinicu iz člana 47. ovog zakona.

Centar je obavezan da najduže do 23.03.2019. godine provede postupke koji se odnose na pravni institut hraniteljstva propisan Zakonom o hraniteljstvu.

Član 31.

Propise iz čl. 48., 111., 113. i 168. ovog zakona donijeće ministar u roku od četiri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, a propis iz člana 166. donijeće Vlada Kantona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 32.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovih izmjena i dopuna, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Član 33.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Član 34.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 52/2021)

Prelazna odredba

Član 26.

U cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organi su dužni po službenoj dužnosti, uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Instrukciju iz člana 13. stav 2. ovog zakona Ministarstvo će donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 27.

Ovlašćuje se Zakonodavno pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Drugi novi prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Član 28.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivat će se od 01.01.2022. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom

("Sl. novine Kantona Sarajevo", br. 40/2022)

Prelazna odredba

Član 24.

U cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organi su dužni po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i donijeti rješenja o prestanku prava, odnosno ostvarivanju prava iz ovog zakona.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, a nisu okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona.

Instrukciju iz člana 13. stav 3. ovog zakona ministar će donijeti u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Ovlašćuje se Zakonodavno pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi Drugi novi prečišćeni tekst Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo", a primjenjivaće se od 01.11.2022. godine.